

Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag

Sammanfattning

I detta utlåtande prövar utskottet kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder (KOM(2012) 614).

Utskottet anser att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen och föreslår att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande i enlighet med 10 kap. 6 § riksdagsordningen.

I utlåtandet finns två reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets prövning	6
Reservationer	10
1. Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag (S, MP)	10
2. Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag (V)	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över prövade förslag	13
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets förslag till motiverat yttrande från Sveriges riksdag	14
<i>Bilaga 3</i>	
Reservantens förslag till motiverat yttrande från Sveriges riksdag (reservation 2)	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag

Riksdagen beslutar att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av utskottets förslag i bilaga 2.

Reservation 1 (S, MP)

Reservation 2 (V)

Stockholm den 13 december 2012

På civilutskottets vägnar

Carina Ohlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Oskar Öholm (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Ola Johansson (C), Jessika Vilhelmsson (M), Jan Lindholm (MP), Otto von Arnold (KD), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V), Thomas Finnborg (M), Lars Eriksson (S), Bino Drummond (M), Elin Lundgren (S) och Jan Ertsborn (FP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Riksdagen har getts möjlighet att lämna ett motiverat yttrande över kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder (KOM(2012) 614).

Den 20 november 2012 beslutade utskottet, under förutsättning att en subsidiaritetsprövning skulle komma att ske, att begära in regeringens bedömning av förslaget förenlighet med subsidiaritetsprincipen.

Den 21 november 2012 hänvisade kammaren förslaget till civilutskottet. Fristen för att avge ett motiverat yttrande går ut den 15 januari 2013.

Den 4 december 2012 redovisade regeringen sin bedömning av subsidiaritetsfrågan i en promemoria till riksdagen.

Kommissionens förslag

Bakgrund

Kvinnornas deltagande i det ekonomiska beslutsfattandet har fått allt större uppmärksamhet både i Sverige, inom EU och internationellt och särskilt då de ekonomiska aspekterna av jämställdheten.

Europeiska kommissionen har upprepade gånger uttalat sitt stöd för fler kvinnor i maktställning, både i kvinnostadgan och i strategin för jämställdhet 2010–2015. Kommissionen har även offentliggjort flera rapporter som utvärderar situationen.

I den europeiska jämställdhetspakt (2011–2020) som antogs den 7 mars 2011 bekräftade rådet att jämställdhetspolitiken är av avgörande betydelse för ekonomisk tillväxt, välbästande och konkurrenskraft och uppmanade samtidigt till åtgärder för att främja en jämn könsfördelning i beslutsfattandet på alla nivåer och inom alla områden för att i full utsträckning utnyttja all kompetens.

Europaparlamentet har upprepade gånger uppmanat företagen och medlemsstaterna att öka antalet kvinnor i beslutsfattande ställningar och har uppmanat kommissionen att föreslå lagstiftning om kvoter för att uppnå den kritiska tröskeln på 30 procent kvinnliga ledamöter i styrande organ senast 2015 och 40 procent senast 2020.

Arbetsmarknadens parter i Europa har bekräftat sitt engagemang för ytterligare åtgärder på området i arbetsprogrammet för 2012–2014.

Förslagets huvudsakliga innehåll

Direktivet syftar till att fastställa åtgärder som ska åstadkomma en jämnare fördelning mellan män och kvinnor bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag genom insatser för att påskynda en jämnare könsfördelning och samtidigt ge företagen tillräckligt med tid för att vidta de åtgärder som behövs.

Förslaget till direktiv har som mål att det underrepresenterade könet ska utgöra minst 40 procent av de icke verkställande styrelseledamöterna i börsnoterade företag. Företag där färre av de icke verkställande styrelseledamöterna tillhör det underrepresenterade könet (under 40 procent) ska vid rekrytering till styrelseposter åläggas att jämföra alla sökandes meriter med hjälp av klara, könsneutrala och tydliga kriterier. Vid lika meriter ska det underrepresenterade könet ges företräde. Målet att minst 40 procent av de icke verkställande styrelseledamöterna ska tillhöra det underrepresenterade könet borde därmed vara uppfyllt till 2020, men offentliga företag – där offentliga myndigheter utövar ett dominerande inflytande – ska vara klara två år tidigare, dvs. 2018. Förslaget kommer att tillämpas på omkring 5 000 börsnoterade företag i Europeiska unionen. Förslaget gäller inte små och medelstora företag (som har under 250 anställda och en årlig global omsättning på högst 50 miljoner euro) och inte heller företag som inte är börsnoterade.

Förslaget innehåller även kompletterande bestämmelser om flexibel kvotering som innebär att de börsnoterade företagen med hjälp av självreglering ska fastställa egna mål för könsfördelningen bland verkställande styrelseledamöter till 2020 (eller 2018 i offentliga företag). Företagen ska lämna årliga rapporter om vilka framsteg som gjorts.

Det är fortfarande kompetens och meriter som ska avgöra vem som rekryteras till bolagsstyrelsen. Direktivet inför en minimiharmonisering av kraven på företagsledningen eftersom rekryteringen ska bygga på objektiva kriterier för bedömning av meriter. En säkerhetsbestämmelse ska se till att det underrepresenterade könet inte ovillkorligen och automatiskt får företräde. Europeiska domstolens rättspraxis om positiv särbehandling innebär att sökande av det underrepresenterade könet ska få företräde om de är lika meriterade som övriga sökande, om inte en objektiv bedömning av alla enskilda sökandes meriter ger utslag för någon sökande av motsatt kön. De medlemsstater som redan har infört fungerande system får behålla dem, om de också leder till att 40 procent av de icke verkställande styrelseledamöterna tillhör det underrepresenterade könet till 2020. Medlemsstaterna får också införa åtgärder som går längre än de föreslagna bestämmelserna.

Medlemsländerna måste fastställa lämpliga och avskräckande sanktioner för bolag som inte följer direktivet.

Förslaget till direktiv är tidsbegränsat.

Utskottets prövning

Inledning

Subsidiaritetsprincipen regleras i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. Enligt denna artikel ska unionen, på de områden där den inte har exklusiv befogenhet, vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Enligt Lissabonfördragets protokoll om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna ska Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och rådet översända sina utkast till lagstiftningsakter till de nationella parlamenten för att dessa ska kunna ta ställning till om förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Riksdagen ska i enlighet med 10 kap. 6 § riksdagsordningen pröva om lagstiftningsakten strider mot denna princip.

Om det nationella parlamentet anser att förslaget strider mot den aktuella principen har det rätt att lämna ett s.k. motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande. Ett sådant yttrande ska i normalfallet lämnas inom åtta veckor från den dag då ett förslag finns på EU:s samtliga officiella språk.

Subsidiaritetsprincipens tillämpning

Kommissionens bedömning

Kommissionen konstaterar att de åtgärder som vissa medlemsstater har vidtagit för att förbättra könsfördelningen i bolagsstyrelserna varierar kraftigt och att många medlemsstater, i synnerhet sådana med mycket få kvinnor i bolagsstyrelserna, inte har vidtagit några åtgärder alls. Antingen är dessa medlemsstater inte villiga att agera på egen hand i frågan eller så har de stött på motstånd. Samtidigt varierar antalet kvinnor i bolagsstyrelserna mellan medlemsstaterna – från 3 procent till 27 procent – vilket gör det svårare att uppnå en grundläggande jämställdhet inom det ekonomiska beslutsfattandet i Europeiska unionen.

Prognoserna i konsekvensbedömningen bygger på uttömmande upplysningar om befintliga eller planerade initiativ till lagstiftning eller självreglering i frågan i alla medlemsstater. Prognoserna visar att utan åtgärder på EU-nivå kan andelen kvinnliga styrelseledamöter i de börsnoterade företagen inom EU väntas öka från 13,7 procent 2012 till 20,4 procent 2020 (eller 20,84 procent om de små och medelstora företagen räknas bort). Bara en medlemsstat (Frankrike) skulle uppnå 40 procent kvinnliga styrelseledamöter till 2020, som ett resultat av de nationella bindande bestäm-

melserna om kvotering. Bara ytterligare sju medlemsstater väntas uppnå 40 procent före 2035 – Finland, Lettland, Nederländerna, Slovakien, Spanien, Danmark och Sverige. Förutom att detta är otillfredsställande ur ett jämställdhetsperspektiv, räcker det inte heller för att uppnå den kritiska massa av kvinnliga styrelseledamöter som enligt forskningen behövs för att påverka företagets resultat i positiv riktning. Detta alternativ innebär att EU i sin helhet inte kommer att ha 40 procent kvinnliga styrelseledamöter ens till 2040. Oberoende av om medlemsstaterna faktiskt kan vidta effektiva åtgärder i frågan framgår det tydligt av medlemsstaternas remissvar och prognoserna att enskilda medlemsstaters åtgärder inte räcker för att uppnå målet med en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelserna till 2020 eller inom en förutsebar framtid, i enlighet med de politiska mål som fastställs i det här förslaget.

Detta medför en rad risker för den grundläggande målsättningen att uppnå jämställdhet inom unionen. Grundfördragen eftersträvade konkurrens på lika villkor mellan medlemsstaterna tack vare principerna om lika lön och jämställdhet på arbetsmarknaden, för att medlemsstaterna inte skulle bjuda under varandra i fråga om arbetsvillkor och likabehandling. Medlemsstaterna kan tveka att reglera dessa frågor på egen hand om de anser att detta kan ge det egna landets företag nackdelar i konkurrensen med företag från andra medlemsstater. Denna uppfattning, som stärks genom påtryckningar från näringslivet, innebär ytterligare ett hinder för att medlemsstaterna ska kunna vidta lämpliga åtgärder.

Det splittrade rättsläget och skillnaderna mellan de nationella bestämmelserna leder oundvikligen till praktiska problem på den inre marknaden. Skillnaderna i bolagsrätten och i sanktionerna när nationella bindande kvoteringsbestämmelser inte efterlevs, däribland uteslutning från offentlig upphandling, kan ge praktiska problem, försvåra handeln och avskräcka företagen från att göra gränsöverskridande investeringar eller inrätta dotterbolag i andra medlemsstater. Skillnaderna mellan eller avsaknaden av bestämmelser om rekrytering av högt uppsatta icke verkställande styrelseledamöter utan några miniminormer, och dessa skillnaders inflytande på företagets styrelseskick och investerarnas bedömning av företagsledningen, kan leda till att den inre marknaden fungerar sämre.

De möjligheter till konkurrenskraft och tillväxt som följer av ett gott utnyttjande av tillgänglig kompetens, däribland kvinnors, i bolagsstyrelserna kan på grund av frågans omfattning bättre uppnås om alla medlemsstater agerar tillsammans, i synnerhet i länder med lågt kvinnligt deltagande som ännu inte har vidtagit eller planerat några åtgärder. Endast insatser på EU-nivå kan i praktiken bidra till konkurrens på lika villkor inom hela unionen och förebygga praktiska problem i affärslivet med hjälp av en minimiharmonisering av kraven på att företagsledningen ska rekrytera med hjälp av en objektiv bedömning av meriter för att uppnå en jämn könsfördelning bland de icke verkställande styrelseledamöterna.

Målet med de planerade åtgärderna kan därför inte i tillräcklig grad uppnås av medlemsstaterna själva utan kräver samordnade åtgärder på EU-nivå i stället för nationella initiativ av varierande omfattning, ambitionsgrad och effektivitet. Förslaget är därför förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Regeringens bedömning

Regeringen instämmer i kommissionens bedömning att det är viktigt att könsfördelningen blir avsevärt jämnare när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande. Det är positivt med initiativ på ett så viktigt område.

Det aktuella förslaget framstår emellertid inte som anpassat till att aktieägarna i många medlemsstater har ett stort inflytande över bolagsstyrningen. Det är inte heller så stora gränsöverskridande problem på området att en reglering av frågan på EU-nivå är motiverad.

Vilka regler som ska gälla för hur ägarna utser styrelseledamöter bör förbli en sak för varje medlemsstat att avgöra. De åtgärder som bör vidtas måste kunna anpassas till rådande förhållanden i respektive medlemsstat med hänsyn till ägarstruktur, bolagsstyrning och annat jämställdhetsarbete.

Som förslaget ser ut nu finns det inte tillräckliga skäl att vidta åtgärder på EU-nivå. Målet att skapa ett jämställt beslutsfattande i ekonomiska frågor bedöms bättre kunna uppnås genom nationella åtgärder.

Regeringen anser därför att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen.

Utskottets ställningstagande

Det övergripande syftet med direktivet är att fastställa åtgärder som ska åstadkomma en jämnare fördelning mellan män och kvinnor bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag genom insatser för att påskynda en jämnare könsfördelning och samtidigt ge företagen tillräckligt med tid för att vidta de åtgärder som behövs. Förslaget har som mål att det underrepresenterade könet ska utgöra minst 40 procent av de icke verkställande styrelseledamöterna i börsnoterade företag.

I likhet med regeringen anser utskottet att det är viktigt att könsfördelningen blir avsevärt jämnare när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande. Utskottet anser också att det är positivt med initiativ på ett så viktigt område.

Det aktuella förslaget framstår emellertid inte som anpassat till att aktieägarna i många medlemsstater har ett stort inflytande över bolagsstyrningen. Förhållandena i Sverige illustrerar svårigheterna med den föreslagna regleringen. I Sverige utses styrelsen av ägarna på bolagsstämman. Styrelseuppdraget bygger på ett förtroende och utgör inte någon anställning i arbetsrättslig mening. Styrelsen representerar ägarna och svarar för bolagets organisation och förvaltning. Ägarna har den yttersta makten i bolagen och kan när som helst avsätta styrelsen. Den föreslagna

regleringen innebär i stället att ett slags arbetsrättsligt synsätt i praktiken kommer att råda vid utseende av styrelseledamöter, vilket inte låter sig förénas med denna ordning. De gränsöverskridande problemen på området är inte heller så stora att en reglering av frågan på EU-nivå är motiverad.

De regler som ska gälla för hur ägarna utser styrelseledamöter bör enligt utskottet förbli en sak för varje medlemsstat att bestämma. Det bedöms att det finns förutsättningar för att arbeta vidare nationellt med olika åtgärder för att stärka jämställdheten inom näringslivet. I Sverige har de börsnoterade bolagen inrättat en valberedning inom ramen för rådande självreglering. I självregleringen finns också regler om att eftersträva en jämn könsfördelning. Det går också att på andra sätt påverka attityden hos ägarna. De åtgärder som bör vidtas måste kunna anpassas till de rådande förhållandena i respektive medlemsstat med hänsyn till ägarstruktur, bolagsstyrning och annat jämställdhetsarbete.

Som förslaget ser ut nu finns det enligt utskottet inte tillräckliga skäl att vidta åtgärder på EU-nivå. Målet att skapa ett jämställt beslutsfattande i ekonomiska frågor bedöms kunna uppnås bättre genom nationella åtgärder.

Utskottet anser därmed att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen och föreslår att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av bilaga 2.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag (S, MP)

av Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Jan Lindholm (MP), Lars Eriksson (S) och Elin Lundgren (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen beslutar att inte lämna ett motiverat yttrande och lägger utlåtandet till handlingarna.

Ställningstagande

I likhet med kommissionen konstaterar vi att de åtgärder som vissa medlemsstater har vidtagit för att förbättra könsfördelningen i bolagsstyrelserna varierar kraftigt och att många medlemsstater, i synnerhet sådana med mycket få kvinnor i bolagsstyrelserna, inte har vidtagit några åtgärder alls. Antingen är dessa medlemsstater inte villiga att agera på egen hand i frågan eller så har de stött på motstånd. Antalet kvinnor i bolagsstyrelserna varierar dessutom mellan medlemsstaterna – 3 procent till 27 procent – vilket gör det svårare att uppnå en grundläggande jämställdhet inom det ekonomiska beslutsfattandet i Europeiska unionen.

Prognoserna i konsekvensbedömningen bygger på uttömmande upplysningar om befintliga eller planerade initiativ till lagstiftning eller självreglering i frågan i alla medlemsstater. Prognoserna visar att utan åtgärder på EU-nivå kan andelen kvinnliga styrelseledamöter i de börsnoterade företagen inom EU väntas öka från 13,7 procent 2012 till 20,4 procent 2020 (eller 20,84 procent om de små och medelstora företagen räknas bort). Förutom att detta är otillfredsställande ur ett jämställdhetsperspektiv, räcker det inte heller för att uppnå den kritiska massa av kvinnliga styrelseledamöter som enligt forskningen behövs för att påverka företagets resultat i positiv riktning. Detta alternativ innebär att EU som helhet inte kommer att ha 40 procent kvinnliga styrelseledamöter ens till 2040. Oberoende av om medlemsstaterna faktiskt kan vidta effektiva åtgärder i frågan framgår det tydligt av medlemsstaternas remissvar och prognoserna att enskilda medlemsstaters åtgärder inte räcker för att uppnå målet med en jämnare

könsfördelning i bolagsstyrelserna till 2020 eller inom en förutsebar framtid, i enlighet med de politiska mål som fastställs i det här förslaget. Enligt vår uppfattning medför detta en rad risker för den grundläggande målsättningen att uppnå jämställdhet inom unionen.

Det splittrade rättsläget och skillnaderna mellan de nationella bestämmelserna leder också oundvikligen till praktiska problem på den inre marknaden. De möjligheter till konkurrenskraft och tillväxt som följer av ett gott utnyttjande av tillgänglig kompetens, däribland kvinnors, i bolagsstyrelserna kan på grund av frågans omfattning bättre uppnås om alla medlemsstater agerar tillsammans, i synnerhet i länder med lågt kvinnligt deltagande som ännu inte har vidtagit eller planerat några åtgärder. Endast insatser på EU-nivå kan i praktiken bidra till konkurrens på lika villkor inom hela unionen och förebygga praktiska problem i affärslivet med hjälp av en minimiharmonisering av kraven på att företagsledningen ska rekrytera med hjälp av en objektiv bedömning av meriter för att uppnå en jämn könsfördelning bland de icke verkställande styrelseledamöterna.

Enligt vår mening kan målet med de planerade åtgärderna inte i tillräcklig grad uppnås av medlemsstaterna själva utan kräver samordnade åtgärder på EU-nivå i stället för nationella initiativ av varierande omfattning, ambitionsgrad och effektivitet. Förslaget är därför förenligt med subsidiaritetsprincipen.

2. Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag (V)

av Marianne Berg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen beslutar att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av bilaga 3.

Ställningstagande

Det övergripande syftet med direktivet är att fastställa åtgärder som ska åstadkomma en jämnare fördelning mellan män och kvinnor bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag genom insatser för att påskynda en jämnare könsfördelning och samtidigt ge företagen tillräckligt med tid för att vidta de åtgärder som behövs. Förslaget har som mål att det underrepresenterade könet ska utgöra minst 40 procent av de icke verkställande styrelseledamöterna i börsnoterade företag.

Enligt min uppfattning måste man sträva efter en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män. Jämställdhet är en fråga om mänskliga rättigheter, demokrati och rättvisa, men också om att ta till vara

alla människors kompetens. Om kompetensen hos både kvinnor och män i näringslivet tillvaratas får företagsledningarna den bästa sammansättningen, vilket gynnar företagen och därmed tillväxten.

Jag anser alltså att det är mycket angeläget med initiativ som syftar till att könsfördelningen blir avsevärt jämnare när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande. Åtgärder i detta syfte ska dock inte företas på EU-nivå. Det är i stället en uppgift för varje medlemsstat att ta initiativ till att åstadkomma en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelserna. Kommissionens förslag strider alltså mot subsidiaritetsprincipen och jag föreslår därför att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av bilaga 3.

BILAGA 1

Förteckning över prövade förslag

Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder – (KOM(2012) 614)

BILAGA 2

Utskottets förslag till motiverat yttrande från Sveriges riksdag

Mot bakgrund av prövningen av subsidiaritetsprincipens tillämpning i kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder (KOM(2012) 614), som redovisas i civilutskottets utlåtande 2012/13:CU14 Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag, anser riksdagen att det aktuella förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen.

Skälen till riksdagens bedömning är följande.

Det övergripande syftet med direktivet är att fastställa åtgärder som ska åstadkomma en jämnare fördelning mellan män och kvinnor bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag genom insatser för att påskynda en jämnare könsfördelning och samtidigt ge företagen tillräckligt med tid för att vidta de åtgärder som behövs. Förslaget har som mål att det underrepresenterade könet ska utgöra minst 40 procent av de icke verkställande styrelseledamöterna i börsnoterade företag.

Riksdagen anser att det är viktigt att könsfördelningen blir avsevärt jämnare när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande. Riksdagen anser också att det är positivt med initiativ på ett så viktigt område.

Det aktuella förslaget framstår emellertid inte som anpassat till att aktieägarna i många medlemsstater har ett stort inflytande över bolagsstyrningen. Förhållandena i Sverige illustrerar svårigheterna med den föreslagna regleringen. I Sverige utses styrelsen av ägarna på bolagsstämman. Styrelseuppdraget bygger på ett förtroende och utgör inte någon anställning i arbetsrättslig mening. Styrelsen representerar ägarna och svarar för bolagets organisation och förvaltning. Ägarna har den yttersta makten i bolagen och kan när som helst avsätta styrelsen. Den föreslagna regleringen innebär i stället att ett slags arbetsrättsligt synsätt i praktiken kommer att råda vid utseende av styrelseledamöter, vilket inte låter sig förenas med denna ordning. De gränsöverskridande problemen på området är inte heller så stora att en reglering av frågan på EU-nivå är motiverad.

De regler som ska gälla för hur ägarna utser styrelseledamöter bör enligt riksdagen förbli en sak för varje medlemsstat att bestämma. Det bedöms att det finns förutsättningar för att arbeta vidare nationellt med olika åtgärder för att stärka jämställdheten inom näringslivet. I Sverige har de börsnoterade bolagen inrättat en valberedning inom ramen för rådande självreglering. I självregleringen finns också regler om att eftersträva en jämn könsfördelning. Det går också att på andra sätt påverka attityden hos

ägarna. De åtgärder som bör vidtas måste kunna anpassas till de rådande förhållandena i respektive medlemsstat med hänsyn till ägarstruktur, bolagsstyrning och annat jämställdhetsarbete.

Som förslaget ser ut nu finns det enligt riksdagen inte tillräckliga skäl att vidta åtgärder på EU-nivå. Målet att skapa ett jämnt beslutsfattande i ekonomiska frågor bedöms kunna uppnås bättre genom nationella åtgärder.

BILAGA 3

Reservantens förslag till motiverat yttrande från Sveriges riksdag (reservation 2)

Mot bakgrund av prövningen av subsidiaritetsprincipens tillämpning i kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder (KOM(2012) 614), som redovisas i civilutskottets utlåtande 2012/13:CU14 Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag, anser riksdagen att det aktuella förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen.

Skälen till riksdagens bedömning är följande.

Det övergripande syftet med direktivet är att fastställa åtgärder som ska åstadkomma en jämnare fördelning mellan män och kvinnor bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag genom insatser för att påskynda en jämnare könsfördelning och samtidigt ge företagen tillräckligt med tid för att vidta de åtgärder som behövs. Förslaget har som mål att det underrepresenterade könet ska utgöra minst 40 procent av de icke verkställande styrelseledamöterna i börsnoterade företag.

Enligt riksdagen måste man sträva efter en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män. Jämställdhet är en fråga om mänskliga rättigheter, demokrati och rättvisa, men också om att ta till vara alla människors kompetens. Om kompetensen hos både kvinnor och män i näringslivet tillvaratas får företagsledningarna den bästa sammansättningen, vilket gynnar företagen och därmed tillväxten.

Riksdagen anser alltså att det är mycket angeläget med initiativ som syftar till att könsfördelningen blir avsevärt jämnare när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande. Åtgärder i detta syfte ska dock inte företas på EU-nivå. Det är i stället en uppgift för varje medlemsstat att ta initiativ till att åstadkomma en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelserna.